

TÜRKONFED

**TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI
EMİNE ERDEM
İŞİMİ YÖNETEBİLİYORUM PROGRAMI İZMİR
KONUŞMA METNİ**

4 EKİM 2023 ÇARŞAMBA

İZMİR

Değerli dostlarımız, değerli paydaşlarımız, değerli katılımcılar ve kıymetli basın mensupları;

Hepinizi, şahsım, TÜRKONFED Başkanımız Süleyman Sönmez ve yönetim kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün güzel İzmir, bu sonbahar gününde bizleri kadim misafirperverliği ve sıcaklığıyla karşıladı. Anadolu'nun tarihi boyunca Akdeniz'e açılan kapılarından biri olmuş, kadim medeniyetlerin kardeşlik mirasını bugünlere kayıpsız taşımış, 104 yıl önce ülkemizin bağımsızlık ateşinin yakıldığı İzmir'imizde, ekonomimizin lokomotifi KOBİ'leri önceliklendiren İşimi Yönetebiliyorum Programı'nın beşinci dönem üçüncü etkinliğinde sizlerle birlikte olmanın mutluluğuyla hepimize hoş geldiniz diyorum.

İçinden geçtiğimiz çoklu krizler çağında, sorunlar ve çözümler her ülkenin potansiyeline göre farklılaşsa da aslında ortak. Kapsayıcı ve katılımcı işbirliklerini önemseyen bir STK olarak, küresel sorunlara küresel çözümler sunan projelerimizi de yerel-ulusal ve uluslararası paydaşlarımızla birlikte ülkemizin kalkınması için seferber etmiş durumdayız.

İşte bu seferberliğin güzel örneklerinden biri olan İşimi Yönetebiliyorum Programı, bugün 5 yıllık yolculuğunu Visa Türkiye ve UNDP Türkiye işbirliği ile üye federasyonumuz BASİFED ev sahipliğinde İzmir iş dünyası ile paylaşarak büyük bir fikirsel zenginlik de yaratıyor.

Değerli Dostlarımız, Değerli Paydaşlarımız;

Yalnızca iki hafta kadar sonra Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının eşsiz fedakarlıklarıyla kurulan Cumhuriyetimizin 100'üncü yaşını hep birlikte kutlayacağız. Cumhuriyetimizin ilk günü kadar gururlu, önünde uzanan yüz yıla bakan tüm kurucu kuşaklarımız gibi heyecan doluyuz. Geçmişten aldığımız mirası ebedi refaha dönüştürme başarımız siyasetten iş dünyasına, akademiye sivil topluma birlikte adım atma cesaretimize, engellerden sakınma becerimize ve ilk günkü gibi "biz" olma irademize bağlı.

Bunun için 9 Eylül ruhuna, İzmir ruhuna çok ihtiyacımız var. İzmir, Cumhuriyetimizin ilk yüzyılına yaptığı katkıyla, ikinci yüzyılına yönelik hayallerimiz için en büyük ilham kaynaklarımızdan biri. İzmir aynı zamanda ülkemizin iktisat tarihine ve kadınların bu tarihte anlamlı bir yer almalarında da öncü kentimiz. İzmir Kadın Kongresi ve İzmir İktisat Kongresi'nin 100 yıllık yolculuğundan bugünlere miras bıraktıklarını, geleceğe de aynı kararlılık ve irade ile taşıyacak olanlar sizlersiniz. Hem ekonomik hem de sosyal ve kültürel zenginliğinin yarattığı büyük dönüşüm gücünün İzmir'den dalga dalga Anadolumuzun her bölgesine taşınmasında hepimizin büyük bir sorumluluğu olduğunu düşünüyorum.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde Anadolu'nun tarımsal değerinin dünyaya çıkış kapısını temsil eden kentimiz, günümüzde turizm, hizmet ve sanayi sektörlerinin yanı sıra yeni nesil girişimleriyle de ülkemizin dünyaya açılan “dijital bir kapısı” aynı zamanda. 17 milyar dolarlık ihracat ile geçtiğimiz yıl en fazla ihracat yapan ikinci ilimiz olan İzmir, 3,4 milyar dolarlık dış ticaret fazlasıyla da bu alanda zirvededir. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken, Türkiye için kurduğumuz ortak hayale giden yolda İzmir'e yine çok ihtiyacımız var.

Değerli Dostlarımız, Değerli Paydaşlar;

26'sı bölgesel, 4'ü sektörel olmak üzere 30 federasyon, ulusal - uluslararası 334 üye dernek ve 60 bini aşkın şirketi gönüllülük esasıyla bir araya getiren TÜRKONFED olarak Türkiye'nin ikinci yüzyılına yönelik ortak bir hayal kurduk. Ve bu hayali; demokratikleşme ve her alanda fırsat eşitliğini temel alan bir ülke olarak tanımladık.

Yaşamda, eğitimde, kariyerde, istihdamda, ekonomide ve girişimcilikte; kadın-erkek, genç-yaşlı fark etmeksizin 81 ilimizin her birinde yaşayan tüm insanlarımızın eşit fırsatlara sahip olduğu bu hayalimizi de ülkemizin tamamında yaygınlaştırmaya çalışıyoruz.

İçinde yaşadığımız dünyada aklın ve bilimin bu hayale ulaşmamız için işaret ettiği yol, birbiri ile aynı hizada ilerleyen üç kulvardan oluşuyor. Bu üç kulvarı “Dijital Dönüşüm”, “Yeşil Dönüşüm” ve “Toplumsal Dönüşüm” olarak ifade edebiliriz.

Ölçeği fark etmeksizin tüm şirketlerin, dijital yetkinliklerini geliştirmiş olduğu, insan ve çevre dostu bir ekonomiye kavuştuğumuz, kadınlar ve gençlerin eşit imkânlarla sahip olduğu bir Türkiye'ye kapsayıcı ve akılcı politik adımlarla daha da hızlı ulaşacağımıza inanıyoruz.

Büyük hayalleri ve o hayallere giden yolda sahip olunan imkânları en iyi bilen kesimlerimiz hiç kuşkusuz KOBİ'lerimizdir. Bugün tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bütün büyük firmaların, birçok girişimin, yeniliğin ve patentin arkasında, kısıtlı imkanlarla ancak büyük vizyonlarla kurulan KOBİ'lerimiz bulunuyor. Dolayısıyla bu üç kulvarda da en kararlı adımlarla koşacak olanın KOBİ'lerimiz olacağına güçlü bir inanç duyuyoruz.

Bu inanç ve sorumluluk KOBİ'lerimizi dijital, yeşil ve toplumsal dönüşüm odağına alan İşimi Yönetebiliyorum Programı'nın temelini oluşturuyor. TÜRKONFED, Visa ve UNDP ortaklığında, 30 banka ve e-para kuruluşunun desteğiyle 2019 yılında başlatılan programımız kapsamında bugüne kadar 4 bini aşkın KOBİ temsilcisine eğitim verildi. 320 KOBİ'mize dijitalleşme kapsamında e-ihracat ve e-ticaret altyapısı ile dijital danışmanlık destekleri sağlandı.

Patrondan Patrona Mentorluk Programının yanı sıra Rehberim Ol Mentorluk Programı ile de Mikro ve küçük işletmelerin verimliliğinin artırılmasına katkıda bulunmayı amaçlıyoruz. İşimi Yönetebiliyorum web sitesi üzerinden mentorluk programı başvurularımızın başladığını da hatırlatmak istiyorum.

Değerli Misafirler, İş Dünyasının Değerli Temsilcileri;

Yetkin, verimliliği yüksek ve iyi işler yaratan KOBİ'ler hem refah düzeyi yüksek bir orta sınıfın var olmasında hem de gelir dağılımının görece adil olmasında önemli rol oynamaktadır. KOBİ'ler için yeni ekosistemler yaratmak ve yatırım ortamını geliştirmek tüm gelişmiş ülkelerde politika oluşturma gündeminin ön sıralarında yer alıyor.

Ekonomimiz ve KOBİ'ler açısından en önemli gündem maddemiz verimlilik olmalıdır. Ülkemizde istihdamın büyük bir bölümünü üstlenmelerine rağmen KOBİ'lerimizin iş gücü verimliliği potansiyellerin altında kalıyor. Yeni iş yaratma kapasitesine sahip olan KOBİ'lerin nitelikli ve katma değerli iş yaratma kaslarının güçlendirilmesi gerekiyor.

Türkiye'nin ekonomi ve sosyal politikalarının başarısında en öncelikli alanlar, verimlilik artışının daha yaygın bir biçimde refah yaratmasını sağlayabilmek ve bunun için de KOBİ'lerin verimliliğini artırmak, onları daha rekabetçi kılmaktan geçiyor. İşimiz Yönetebiliyorum Programı kapsamında yeni yayımladığımız Türkiye KOBİ Görünümü 2022 Raporumuzda verimlilikte özellikle mikro işletmeler ve KOBİ'lerde yaşadığımız sorunlara ve çözüm yollarına dikkat çekiyor.

Türkiye genelindeki 7,7 milyonluk istihdam artışında mikro işletmeler yüzde 33, küçük işletmeler ise yüzde 17'lik paya sahip. 2022'de mikro işletmeler toplam istihdamda yüzde 37, küçük işletmeler yüzde 20 civarında paylarıyla önemli rol üstleniyor. Oysa konu iş gücü verimliliğine geldiğinde, büyük işletmelerin ortalama iş gücü verimliliği mikro işletmelerin yaklaşık 5,5; küçük işletmelerin ise yaklaşık 2,3 katı. Aradaki bu fark istihdam ve yaratılan işlerin verimlilik düzeyinin düşük olduğunu gösteriyor.

Raporumuzda vurguladığımız gibi Türkiye'nin refah düzeyinde bir sıçrama gerçekleştirmek için bu işletmelerde verimliliğin artırılması bir gereklilik olarak karşımıza çıkıyor. Günümüz dünyasında verimliliği artırmanın temel kaldıraçları da dijital dönüşüm ve yeşil kalkınma devrimini, toplumsal refah artışı sağlayacak bir yeni ekosistem ile buluşturmaktan geçiyor. Elbette bu yeni döneme uyum kapasitesi ve yenilik geliştirme becerisi ile nitelikli insan kaynağı ve yüksek teknoloji üretiminin bütünleşik bir strateji ile ortaya konmasını da zorunluluk haline getiriyor.

Değerli Misafirler, Değerli Katılımcılar;

Değişim hızı özellikle de pandemi sonrasındaki süreçte gerçekten de baş döndürücü. Birçok mesleğin ortadan kaybolduğu ve yeni iş alanlarının doğduğu, aynı zamanda dünyanın iklim kriziyle yüzleştiği bir

dönemde, sanayi ve ticaret hayatının yeniden şekillenmesine tanıklık ediyoruz. Başta KOBİ'lerimiz olmak üzere iş dünyası yeni bilgilere ve yeni işletme süreçlerine (üretimden pazarlamaya) farklı derecelerde adapte oluyor ancak hız açısından uluslararası kıyaslamalarda son sıralarda yer alıyor.

KOBİ'lerin de merceğinde bu konunun yer alması gerektiğine inanıyoruz. OECD'nin Yapay Zekâyı Benimseyen 11 Ülkenin Portresini çıkardığı bir çalışmada yapay zekânın büyük firmalar arasında daha yaygın olarak kullanıldığını görüyoruz. Bir diğer deyişle KOBİ'ler yapay zekâ kullanımı ve adaptasyonunda geri planda kalıyor. Dijital dönüşümün bir lüks değil aksine bir zorunluluk olduğunu son 8 yıldır durmadan söylüyoruz. Aynı zamanda yeşil dönüşümün bir risk değil aksine fırsat alanları yarattığını da...

Her iki alanda da gerek büyük şirketlerimiz gerekse de mikro işletmeler ve KOBİ'lerimizin alacağı epey bir mesafe var. Ancak avantajlarımız da yok değil. Uluslararası raporlar bir yana TÜRKONFED olarak yaptığımız araştırmalar da bunu destekliyor. Türkiye'nin düşük karbonlu ve iklimsel sorunlara dirençli bir ekonomiye geçerek, 2030 yılına kadar 1,2 milyondan fazla yeni istihdam yaratması; 20 milyar doların üzerinde ek GSYH elde etmesi bir hayal değil. Bu nedenle hem yeşil hem de dijital dönüşümün Türkiye'nin önündeki verimlilik darboğazını aşmak için nasıl kullanılabilceği konusunda yeni fikirlere ve stratejilere ihtiyacımız bulunuyor.

Değerli Dostlarımız, Değerli Paydaşlar;

Kapasite geliştirme programları ve buna bağlı paylaşımlar, KOBİ'lerimizin üç dönüşüm alanındaki gelişimi için önemli olsa da, kritik öneme sahip olan asıl unsur ulusal ekonomi politikamızın bu gelişimi ne derecede teşvik ettiği.

Ülkemizde KOBİ'lerin yaşaması, rekabet edebilmesi, istihdam ve yatırımı sürdürülebilir kılması için gereken koşullardan uzak olduğumuz malumunuzdur. Finansmana erişim kısıtları, yükselen enerji maliyetleri, döviz kurlarında yaşanan ani dalgalanmalar ve piyasalarımız üzerinde etkili olan jeopolitik gelişmeler ışığında KOBİ'lerimizin sürdürülebilirliklerini sağlamasının her geçen yıl güçleştiğini söyleyebiliriz.

Geçtiğimiz ay hükümetimiz tarafından açıklanan üç yıllık Orta Vadeli Program'ın, kronikleşme tehlikesi gösteren bu sorunlara çözüm yollarını açması en büyük temennimizdir. TÜRKONFED dahil iş dünyası ve sivil toplumun görüş ve önerilerinin dikkate alındığı OVP'yi iki temel çerçevede çok önemsiyoruz.

İlki, geçmiş OVP'lerin aksine iş dünyası ve sivil toplumun görüşlerinin alındığı, ortak akıl oluşturulmaya çalışılan, istişareye önem verilen bir süreç oldu. İkincisi ise geçmiş OVP'lere kıyasla daha gerçekçi hedeflerin ortaya konulduğunu, enflasyonu tek haneye indirme hedefinin önceliklendirildiğini gördük.

Bununla birlikte programda enflasyon ve döviz kuru arasında kurulan dengenin fazlasıyla iyimser bir bakış açısı ile ele alındığı düşüncesindeyiz. Bu yıl enflasyonun OVP’de açıklanan yüzde 65 bandının üstüne hatta yüzde 70’ler seviyesine çıkacağı, hemen hemen tüm uzmanlar tarafından ifade edildi.

Özellikle dijital ve yeşil dönüşüm odağında OVP’nin yapısal bir dönüşüm hedefi ortaya koyması, bunun için gerekli yasal, teknik, destek ve finansman dahil teşvik sisteminin gerekliliği vurgusunu değerli buluyoruz. İş gücü piyasasına yönelik ortaya konan bakış açısının da verimlilik temelli ve katma değeri yüksek emek çerçevesinde ele alınması gerektiğini geçmişten bugüne söylüyoruz.

İhtiyacımız olan esas yapısal reformların temelini hukukun üstünlüğünün olması ve yargı bağımsızlığı çerçevesinde kurumlarımızın bağımsızlığı, şeffaflığı ve hesapverir bir yönetim anlayışının hakim kılınmasıyla hedeflerimize daha kısa vadede ulaşacağımıza yürekten inanıyoruz.

Sözlerimin sonuna gelirken, değerli paydaşlarımız Visa ve UNDP’ye, ev sahibi federasyonumuz BASİFED’e, TÜRKONFED Yönetim Kurulu Üyemiz ve BASİFED Başkanımız Mehmet Ali Kasalı ile üye derneklerimiz ve tüm yönetim kurullarına şükranlarımı sunuyorum. İzmir etkinliğimize katılan çok kıymetli konuşmacılarımıza ve bugün bizleri yalnız bırakmayan siz değerli STK sevdalarına da yürekten teşekkür ediyorum. Sağlık ve sevgiyle kalın!